

Студенти, які протягом навчального семестру набрали менше 32,4 балів, зобов'язані складати іспит. Студенти, які протягом навчального семестру набрали менше 28,4 балів, зобов'язані до початку залікової сесії підвищити свій рейтинг, інакше вони не допускаються до іспиту з цієї дисципліни і мають академічну заборгованість.

## ЛІТЕРАТУРА

1. *Вербило О. Ф.* Концепція розвитку методики навчання економічних дисциплін в ринкових умовах // Науковий вісник НАУ. — 2002. — Вип. 56. — С. 249 — 251.

**О. Г. БІРЮК**, канд. екон. наук., асистент  
(Київський національний економічний університет)

### **РОЛЬ ПЕРВИННИХ ДОКУМЕНТІВ У ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК»**

Розвиток ринкових відносин в Україні, інтеграція у світовий економічний простір, інтеграція і демократизація освітнього процесу відповідно до вимог Болонської конвенції викликає необхідність стійкого розвитку економіки країни та гостро поставили питання покращення якості підготовки фахівців з обліку та аудиту.

В Україні підготовка фахівців з бухгалтерського обліку і аудиту здійснюється за трьохрівневою системою: молодий спеціаліст, бакалавр, магістр у вищих навчальних закладах відповідних ступенів акредитації.

Важливу роль у підготовці бакалаврів з бухгалтерського обліку і аудиту відіграє дисципліна «Фінансовий облік», яка відноситься до дисциплін професійної підготовки фахівців за спеціальністю.

В системі бухгалтерського обліку первинні документи відіграють фундаментальну роль, оскільки саме в них зафіксовані факти здійснення господарських операцій, які потім систематизуються, групуються і відображаються в регістрах синтетичного і аналітичного обліку (в системі рахунків бухгалтерського обліку) і служать підставою для формування результативної інформації у звітних формах.

Тому первинним документам приділяється важлива увага законодавчими актами і нормативно-правовими документами.

Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року підставою для бухгал-

терського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій.

Порядок створення первинних документів та їх зберігання встановлений Положенням про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 року № 88.

Відповідно до чинного законодавства підприємства складають первинні документи на бланках типових форм, затверджених відповідними державними органами управління, а також на бланках спеціалізованих форм, затверджених відповідними міністерствами і відомствами.

Типові форми первинних документів міжвідомчого характеру затверджує Державний комітет статистики України (раніше — Міністерство статистики України), а типові форми первинного обліку руху коштів — Національний банк України.

Спеціалізовані форми первинних документів міжвідомчого характеру, затверджуються Держкомстатом України (Міністерством статистики України) разом з іншими зацікавленими міністерствами і відомствами (з обліку капітального будівництва, з обліку роботи будівельних машин і механізмів, з обліку автомобільного транспорту тощо).

Спеціалізовані форми первинних документів для сільськогосподарських підприємств затверджені Міністерством сільського господарства України за погодженням з Міністерством статистики України.

У випадках, встановлених законодавством бланки первинних документів можуть бути віднесені до бланків суворого обліку та звітності, порядок виготовлення яких встановлений правилами виготовлення бланків цінних паперів і документів суворого обліку, затвердженими наказом Міністерства фінансів України від 25 листопада 1993 року № 98/118/740.

Відповідно до чинного законодавства підприємство може використовувати для відображення особливих господарських операцій галузі виготовлені самостійно бланки первинних документів, які повинні обов'язково містити реквізити типових або спеціалізованих форм.

Первинні документи можуть складатися на паперових носіях або в електронному варіанті. Застосування електронних документів та їх документообіг здійснюється відповідно до законів України «Про електронні документи та електронний документообіг» та «Про електронно цифровий підпис».

Виходячи із вищевикладеного, в аграрних підприємствах застосовується значна кількість типових, спеціалізованих міжвідом-

чих, спеціалізованих галузевих форм первинних документів та застосовуються різні способи їх складання.

У зв'язку з великим обсягом кількості первинних документів та незначним обсягом часу, відведеного для вивчення первинного обліку, при вивченні дисципліни «Фінансовий облік» первинні документи, якими оформлюються основні господарські операції, заповнюються студентами під час проведення практичних занять та самостійно і перевіряються викладачем при прийманні виконаних студентами практичних завдань.

Під час проведення індивідуально-консультаційної роботи студенту надається допомога в правильному складанні первинних документів. Частина бланків документів, які застосовуються аграрними підприємствами для оформлення неосновних господарських операцій, видається студентам для ознайомлення з їх змістом.

Це дає можливість під час вивчення дисципліни «Фінансовий облік» ознайомити студентів зі всіма формами первинних документів, які застосовуються в аграрних підприємствах, і підготувати студентів для самостійної роботи на посадах, пов'язаних з веденням бухгалтерського обліку, та підвищить їх конкурентоздатність на ринку праці.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.99 р. №9 96—XIV.

2. Правила виготовлення бланків цінних паперів і документів суворого обліку. Затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.11.93 р. № 98/118/740.

3. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Затв. наказом МФУ від 24 травня 1995 року № 88.

4. *Голов С. Ф., Костюченко В. М., Кравченко І. Ю., Ямборко Г. А.* Фінансовий облік: Підручник. — К.: Лібра, 2005. — 976 с.

**Т. А. БОЇДАР**, канд. екон. наук, доц.  
(Київський національний економічний університет)

## МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Модернізація змісту вищої освіти, новітні педагогічні методики викладання дисциплін, що ґрунтуються на ідеях особисто-